

л. 01/90

№ 40
15 к.

ЦЕНТРАЛНА
НАУЧНО-УЧЕБНА
БИБЛИОТЕКА

Анри
Тандос

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 1928

ВЕЛИКУ ЦЕНТРАЛЬНУ, ДОБРЕ
ПОІНФОРМОВАНУ ГАЗЕТУ

„ВІСТІ ВУЦВК“

З БЕЗПЛАТНИМ ЛІТЕРАТУРНО-
НАУКОВИМ ДОДАТКОМ

„КУЛЬТУРА І ПОБУТ“

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: для установ
на 1 рік 18 кб.
на 1 міс. — 1 крб. 50 к., для окремих осіб
на 1 рік — 12 крб., на 1 місяць — 1 крб.

ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ: в Головній конторі:
Харків, вул. К. Лівиньця, № 11. В округах по всіх
представництвах „Вісти“, по всіх пошт.-телегр. конт.
України, всіма листоношами та в кожному кіоску
на залізниці.

НА
1928
РІК

№ 40
жовтень
1937 року

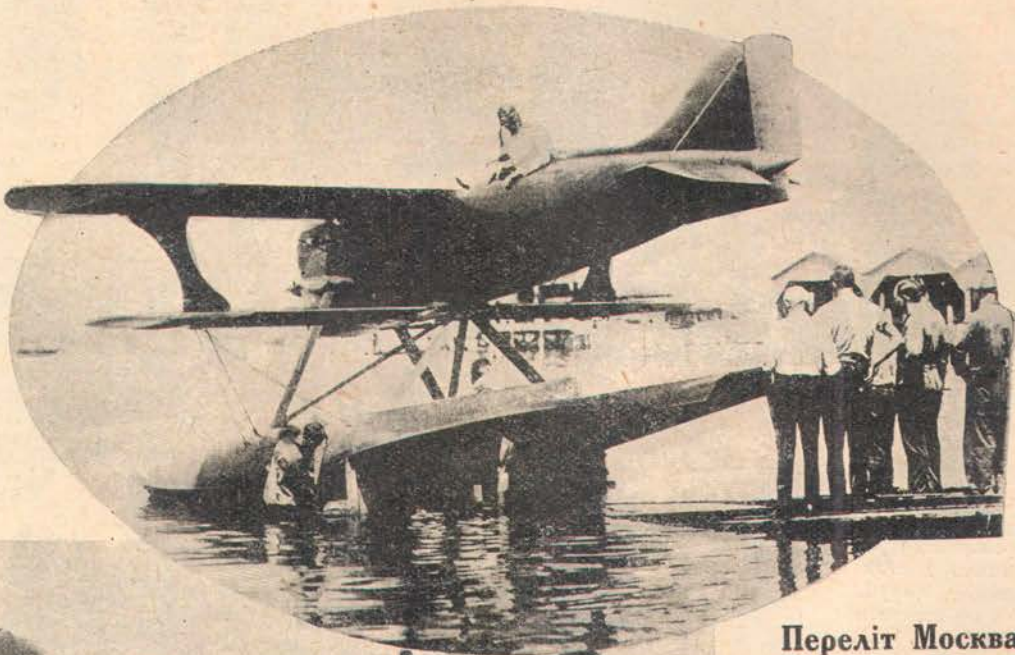
ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

Новий рекорд Віліямса гідропланського плота

Віліямс, що
гідроплані від
Вашингтона до Лонг-Біч
(поблизу Нью-Йорку)
зробив новий рекорд,
пролітавши швидше
ніж за годину.
Новий світовий рекорд
гідроплана 258,
раніше — 278 миль.
На фотографії
Віліямса

Переліт Москва— Токіо — Москва

22 вересня прилетів з Токіо до Москви пілот Шестаков. На фотографії — вітальна промова японського посла в СРСР — г. Танакі (перший справа); поруч його секретар японського посольства Міякава, а далі тов. Шестаков та бортмеханік Фуфєєв

СПРАВА МОНАРХИСТІВ-ТЕРОРИСТІВ

ЦЕНТРАЛЬНА
БІБЛІОТЕКА

У Ленінградському Найвищому суді почався процес п'яти монархістів-терористів. На фотографії зліва на право: Сольський, Стровой, і Адеркас Самойіов. Праворуч — відібрана в терористів зброя (револьвери, гранати, отрута, вибухові матеріали), виставлена для огляду в залі судових засідань

На південному березі Криму

ПІВДЕННУ перлину Союзу, благодатний Крим тяжко поранено. Добрі півтисячі пораниених, чимало вбитих і покалічених людей, зруйновані життя по татарських селах Кікенеїзу, Лімени, Кореїзу, Біюк-Ламбату, і по курортах, — у Ялті, Алушті і Гурзуфі. Довго доведеться видужувати після такого поразення Криму.

Зруйновані будинки

сильний удар мене з ліжка будинку. Вчувався чайний підземний кіт, а кризь ривався настільки стукіт розсипався, дивно стіни кімнати ясно показували трясину!

Коли я піднявся, щоб світло, другий збив мене пощастя.

Ялта. Установи працюють на вільному повітрі

Ми переживали землетруси в „Кримській Швейцарії“ — прекрасній Балаклаві. Не легко змалювати відчуття, що робить землетрус. Схоже на коливання пароплаву, або на трясіння в екіпажі без шин на поганому брукові, але на додачу прибавляються жахливі явища.

Почалося все вночі з 11-го на 12 вересня, біля 12-ї години ночі. В будиноків відпочинку гірників все спало. Раптом

Ялта. Міський сад. Розташувалися на ніч

раючись рукою на стінку, дістати до штепселя, щоб освітити світло. Якраз гуркіт стих і перестало тремтіти. Всі мешканці рушили по сходах на вулицю, де стояли півголий.

На набережній рухались юрби людей з криком, повними жаху. Вулицями бігали кішки з криком, навкруги вили собаки.

Море раптом одійшло від берегів бухти. Картина дуже дивна: всі човни, що стояли на березі, були прив'язані до набережної опинилися на суходолі і все дно бухти — аршинів на 15—20 від берега залишилося. Потім вода почала раптом прибувати і за небудь хвилину дійшла на аршин вище від попереднього рівня бухти і залила всю набережну. Люди піднялися неймовірна паніка.

На щастя вода хутко знов стала спадати і залишилася в морі і несподівана повінь у три метри глибиною лише промочила ноги.

Через 2—3 години все заспокоїлося і чоловіки з жінками рядилися в будинки за одягом і ліжками. І тільки біде місячне сяйво освітило на майданах курортних таборів курортників і місцевих мешканців.

Найдужче потерпіла дача Лівшина, де другий поверх і майже цілком зруйновано. Причому загинув власник дачі Лівшин, тяжко поранено дружини та двох мешканців дачі.

Сильно поруйновано також будинок відпочинку польської страхаси, будинок відпочинку МДУ. Зруйновано також кілька селянських будинків в околицях.

В руїнах Кадиківки одкопали хлопчика, що після пожежі лежав під руїнами збожеволів.

В вагоні потягу, що виїхав з Севастополя 15-го вересня, тільки й бабачок було, що про землетрус. Багато курортників їхало з Ялти та інших курортних місць. Вони розповідали, як сильно зруйнована Ялта, як жахливо загинув інженер Андрієвський з родиною.

В його кімнаті скривилася лутка в дверях і він не міг одчинити дверей, щоб вибігти з кімнати, нарешті за допомогою жінки й сина пощастило двері вибити, але в цю мить стіна над дверима завалилася. Каміннями забило батька й сина, а мати була незабаром знайдена з тяжкими ранами і відраджена до лікарні. В будинкові відпочинку хемі-

Алушта. Мешканці сплять на вулиці

ків, що біля Алушти, загинув гр. Самсонов,—його завалило зруйнованими сходами, тяжко поранено трьох чоловіка і легко поранено 18 чоловіка.

За словами пасажирів панікою були охоплені не тільки люди, але й усі живі істоти в районі землетрусу.

Навіть тварини відчували, що діється щось незвичайне, щось жахливе. Звичайно спокійні собаки виявляли свій настрій страхеним виттям, кішки мов скажені бігали по вулицях та не по сезону м'явчали. Корови, коні, кури по близьких дачах і селах—і ті приєднувалися до загального крику і плачу.

Тим то всякий був радий, що дістався нарешті до вагону, що відвезе його на північ, подальше від страхіть землетрусу.

Великої шкоди наробив землетрус усім курортам Криму. Багато будинків дуже пошкоджено, деякі з них зовсім зруйновано. Крім цього є безліч будинків, що на око зовсім не постраждали від землетрусу, а коли приглянешся, то й у них поробилися величезні щілини, що сильно скоротять їхній вік.

Багато коштів доведеться затратити, щоб вигоїти заподіяні землетрусом рани. Та не менше зусиль потрібно буде для того, щоб відновити добру славу Криму, як затишного й здорового місця для відпочинку.

Все ж, південний беріг Криму,—чудовий куточок, що хутко видужав від несподіваного лиха і знову стане центром лікування трудящих СРСР.

Є. К.

Завалок на Боткинській вул.

12, 13, 14 і 15-го вересня відчувалися далеко слабше, ніж раніше раз через 6—10 годин. Лише все населення міста вийшло на майданах.

Курортники вирушили до Ялти, але відтід проходив у повільному темпі.

14-го числа набережна Баб'яків завжди було повно туристів, була зовсім пуста.

розгорнули лікарські палатки на вулицях м. Ялти

Триєка на морі

О
п
о
в
і
д
а
н
н
я

Л. Величка

ЦИМИ днями тринадцяті роковини початку імперіалістичної війни сколихнули в мені низку спогадів. І в пам'яті випадало нехитре оповідання низькорослого сутулого заїкуватого сарта, кого криваві мутні хвилі війни носили, як тріску на морі, поки не викинули до рятувальної пристани радянського консульства. Я постараюся передати це оповідання так, як мені його пізніше передав сам нещасний Ахметка.

* * *

Дібрався Ахметка до „представника радянської влади“ в далекій Сирії, і лише пізніше скромний агент Держдоргу дав йому змогу з'явитися до радянської установи, що мала право повернути його на батьківщину, до Фергану...

Але сирійське сонце сушило повітря, тепило землю і море і розпикало до нестерпучого блиску білину кубічних хаток Олександретті. Водній з таких хаток, сидів, стікаючи потом і пржклінаючи рідню всіх призвідників його командировки, агент Держторгу тов. Журба. Час був прийомний—коло півдня, але тов. Журба особисто був у самому неприязному вигляді. Все, що людина може скинути з себе і розетібнути, не оголюючись остаточно, Журба скинув і розетібнув. В кімнаті парило, як у бані. Журба сидів напівзаплющивши очі і тупо витріщившись на папір, де очі його безглуздо схоплювали останні слова недописаної фрази: „помаранчі вже пеуються, а про пакувальні ящички і не...“

У двері, що виходили просто на вулицю, почувся не гуркіт, а ледве чутне шкряботіння. Журба підвів важку голову, але не переміг дрімоти і знову схилив її на груди. Однак шкряботіння не припинялося. Журба кілька разів хитав головою, інстинктивно реагуючи на настирливий звук, але мозок не в силах був дати будь який наказ розім'ятому тілу. Шкряботіння змінилося раптом шаленим стуком, неначе зойком роспачу. Журба стрепенувся і хрипло закричав: Хто там? Мене дома немає. У відповідь на його крик незамкнені двері тихо прочинилися і в кімнату увійшов, присідаючи на кожному кроці притискуючи руку то до лоба, то до грудей, то до живота маленький висохший чоловічок з оливковим обличчям, що лиснілося під туго натягнутою шкірою на вулицях, з ріденькими вусами, з борідкою в двадцять курених волосків, з чорними родзинками очей, що загубилися в сітці складок і зморшок. Одягнутий був чоловічок у неймовірне лахміття. Був він босий, і не вважаючи на неймовірні ганчірки, що покривали його тіло, майже голий: темнорудувата шкіра світилася через сотню дірок у самих ріжних і незручних місцях. Але на голові його

була вигоріла і перемнята феска, обв'язана хусткою, що була білою з чорним, а тепер жовтувато-сірою.

Чоловічок увійшов у кімнату і впав навколішки.

Журба здивовано витріщився на нього, спокійно скрикнув:

— Що таке?

— Ти радянський чоловік, рятуй мене. Вези додому, вези додому.

Незабаром події набрали нормального характеру. Журба знову сидів за своїм столом і обливався потом, хаючи квапливу мову відвідувача.

А той обережно примостився на крайку стільця і куючи очима, відводив свою змучену душу перед радянським чоловіком.

Передати оповідання Ахметки в його справжньому, простому виразі я не можу. Я його чув пізніше в Константінополі і дуже жалкую, що не записав тоді ж цієї барвистої мови російських, узбекських та перських слів. Пилява довгої прутки на мові Ахметки.

* * *

— У батька землі мало-мало було, нас чотири сини. Я ще маленький був—до Самарканду пішов. Ми дуже шукаємо землі, навіть у Баку працювали. А коли велика була, я додому пішов, щоб у салдати не взяли. Батько і наша мама плакала і друга жінка, молода, плакала. І всі з жінками плакали. А я нежонатий був, і теж плакав. Повели мене до Самарканду, до великого начальника. Він мені сказав: „Землю копати вмієш? Тобі білий цар велить на війну копати“. А я дуже злякався і кажу: „А хіба мене білий цар знає. Я землі не копаю. Я штукатур—робочий“. Я землі копати не вмію“. Великий начальник дуже криво говорив, що я ішак. Потім заперли нас у вагон і повели до лізницею.

Дуже довго везли. І ніяк не пускали. Так що навіть повітря не пускали. Але їсти було добре. Я багато їв, але багато. Тільки хліб чорний. Ми дома білий їмо, не так їмо. Але чорний хліб теж добрий хліб. Я дуже багато їв. Повели на війну, дали лопати, повели копати. Дуже погано. Я їв багато, начальник сердитий і гармати дуже стріляють. Я дуже убогують, і дома всі плакати будуть. Я теж плакав. Але начальник милосердний. Якось салдати побігли і пішли далеко, а ми лишилися. І нас німці взяли. Повели німці. Новий німецький начальник дуже кричав на мене: в мене нога боліла і я дуже плакав.

Посадовили в вагон багато багато людей і повели до німецьку землю. Дуже погана земля. Їсти зовсім мало їв. Я гадав—умирати буду і дуже сумував. Але тут раз привели німецький великий начальник і з ним другий начальник—рецький.

Турецький начальник говорить нам, так що зрозуміти можна, що ми магометане, а тому повинні йти в турецьку армію і воювати з невірними. Я вийшов і кажу турецькому начальникові, що я не можу воювати, що я штукатур і їду до Фергану.

Дуже кричав турецький начальник і говорив, що я ішак (собака) і ішак. Посадовили нас у вагон багато-багато людей.

і татар, і башкір, був і туркмен. Ріжні народи, погано, зовсім погано. Я дуже плакав. Приїхали до

місто, гарне місто. Я новому турецькому начальнику: відпусти хазяїне, я штукатур, робочий чоловік. Стамбулі роботи шукать буду. Новий турецький начальник кричав на мене і палицею бив. Я дуже плакав. Одвезли нас на війну в місто Багдад. Велике місто, річка тече. Арики є. Нарід арабський, говорить, але я не вчений і по арабському не розумію. Життя було, як у Фергані. А їсти дуже мало. Довго нас навчали в Багдаді турецької команди. А потім за війну. Англіїці, як німці, дуже сильно стріляли в цій війні дуже злякався. Так сильно стріляли, що нашими узбеками підчас бою втік і за камінь

англіїці і піймали. Тільки англіїці були не такі жорстокі люди. Дуже великі і говорять незрозуміло. Вони не різать, тільки один наш узбек, вчена людина, став розумітися. Індуські люди нас не стали різать. Теж мали своїх вчителів. Один теж був учений чоловік; мало-мало моли-

вас до великого англійського начальника. У той час був. Як дізнався, що ми узбеки, сильно кричав і поганяв. Говорив, що ми знадники і нас стріляють. Я дуже плакав і говорив, що я воювати зовсім не хочу, я штукатур, робочий чоловік і хочу працювати, і їсти хочуть, дуже добре їсти, все в бляшанках. М'ясо дали багато дали. Потім хотіли до руської армії відрятувати нас там стріляли. Ми дуже злякалися. Тут зробився перерив і ми втікли.

Дуже довго. Багато днів. Нічого не їли, трзву жували, тільки воду пили. Одного товариша гадюка вкусила, вм.р. Другий помер. Пити нічого не було, він ішов, ішов, лі-

Юсуфом і такий перекладач, що у Персії курдів. Разом з воювали злякалися руські чоловіки Юсуф чоловік не

Радянський чоловіку, рятуй мене

будемо говорити, що з Фергани, скажемо, що ми туркмени з Туреччини. А з нами в Багдаді турецькі туркмени були. Ми по туркменському говоримо.

Ми стали так говорити головному начальникові. Симко зветься. Дуже сердитий начальник. Але їсти давав і звелів нас узяти коней доглядати. Тут чуємо ми, в Росії революція зробилася і царя прогнали. Ми з Юсуфом думаємо: тепер треба додому йти, коли царя вже немає. А я робочий чоловік. Навіщо мені воювати. Я штукатур. Пішли ми до курдського начальника.

Сказали йому. Він нас стрілять хотів. Але тут великий бій вийшов. Разом з руськими воювали проти турок такі перські люди, зветься айсорями. Коли на нас курдський начальник кричав і стріляти хотів, раптом приїхав головний айсорський мула. Дуже поважний чоловік. Пішов до головного начальника в будинок. І наш начальник теж пішов у будинок. А потім швидко курди почали вбивати айсорського мулу й інших айсорів, багато, багато вбили. Дуже мало на конях втекло. Ми з Юсуфом теж побігли, скочили на коней. З айсорями приїхали до їхнього відділу.

Тут і руські офіцери були, тільки вони вже не були начальниками і швидко виїхали. Айсори питали нас, хто ми такі. Ми сказали, що в англійській армії були, про руську і турецьку армію боялися сказати. Айсорський начальник сказав: дуже добре, ми самі до англійців ідемо, бо ми в Тавриз ходили, там те місце в і нам дуже недобре буде тут.

Я дуже злякався, але пішов з айсорями, боявся лишитися, щоб не потрапити знову до курдів. Пішли до англійців. Дуже недобре було. Їсти зовсім нішого. Багато жінок було і дітей. Сильно вмирали. Я дуже боявся, що англійці мене стрілять будуть. Але коли йшли до англійців, я втік до Равендуз міста. Там теж курди були. Я нічого не казав і працював трохи. Трішки їв. Потім довелося знову тікати: стали всіх на війну брати.

І вийшов я знову до англійців, у місце, не пригадую, як зветься, тільки там багато турецьких полонених було. І почув я там, що війна скінчилася, і що турецьких полонених у Туреччину відпускають. Я гадав, коли в Туреччині війни немає, піду до Туреччини, буду там шукати дороги в Фергану. Пішов у місце, де сторожили за дротом турецьких полонених і сказав, що я турецький салдат. Мене повели до начальника. Він багато питав, багато кричав. Я дуже просив і говорив, що я туркмен із Газі-Аїнтабу. Так Юсуф мене вчив. А Юсуф

— Дуже погано йти було. Гори високі, холодно і снігу дуже багато, а їсти нема чого

Непереможні

Вражіння С. Тасіна

Мя прийшли! Стоять лави юнацькі, полощуться червоні прапори, сті- мує музики і широко розчинені двері призовного пункту на новій зміні червоноармійців. Заводи Харківські послали молодь виконувати почесний обов'язок.

Бойовий 1905 рік дав життя цим юнакам. Ну й хлопці— хміль у голові бродить, в багатьох у кешені устав перехований.

— Ми—бойові! Ех...

Просторе приміщення клубу огрядне і затишне. Ніщо не нагадує воєнної суворости, що так лякає де-яких несміливих. Аж дві оркестри розважають хлопців маршами і тан- цями. Для власного задоволення хлопці підігрують оркестрові на роялі, на гітарі і на мандоліні.

Хлопці чекають жереб'ювки і трохи хвилюються. Кому щастя припаде—хоч зараз прийти на огляд і знати вже чи візьмуть, чи ні, а хоч чекати два-три тижні. Це не окуче бажання! Нарешті на трибуні з'являються скриньки з жеребками. Чотири довгих черги шикують до них і „пробують щастя“.

Затаївши подих хлопці опускають руки в скриньки і швидко відтіля жеребка, відходять хапливо набік, щоб тремтінням рук його розгорнути та довідатися про свою долю.

Довкола кожного призовника, що витягнув жеребка, утворюється чималий гурт товарищів, що з цікавостю запитують:

— Слухай, покажи-но жеребка. Що в тебе?

— Стий, мені ж завтра і на медогляд. Живемо!

Три комісії оглядає хлопців. Голі постаті стоять біля лікаря. Лікар механічно запитує їх, чи не скажуть на хоробу. Ніяковий погляд і упевнена посмішка відповідають мовчки лікареві. Ніхто не вважає за зорим, і переконує лікаря у зворотньому. Але чимало залишаються розчарованими.

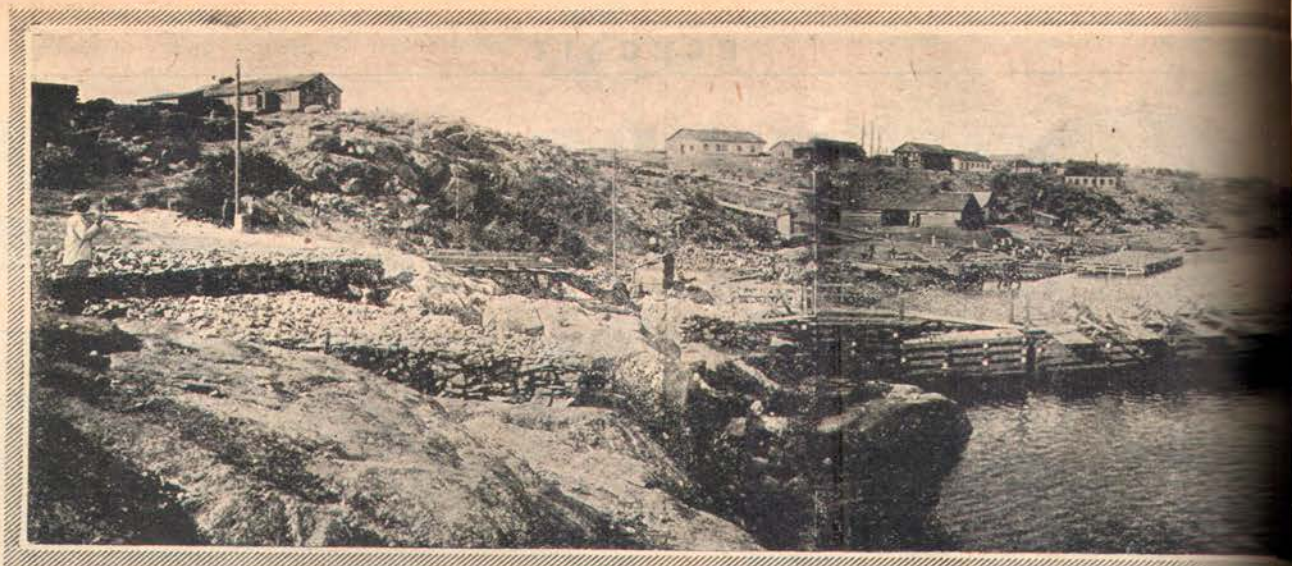
Нічого, що не беруть всіх, хто бажав би послужити Раді. В слушну годину і вони зможуть стати на захист революцій—однієї, що породила їх і другої, що зробила їх вільними. Революційна свідомість і робить Червону армію непереможною.

Ми віримо хлопцям, коли вони кажуть:

— Ми бойові! Ми непереможні!

„Пробують щастя“ — тягнуть жеребки. Вгорі ліворуч—призовники розглядають витягнені жеребки. Нижче—вхід у помешкання призовного пункту

Роботи на Дніпрельстані. Перемичка з'єднується з М...

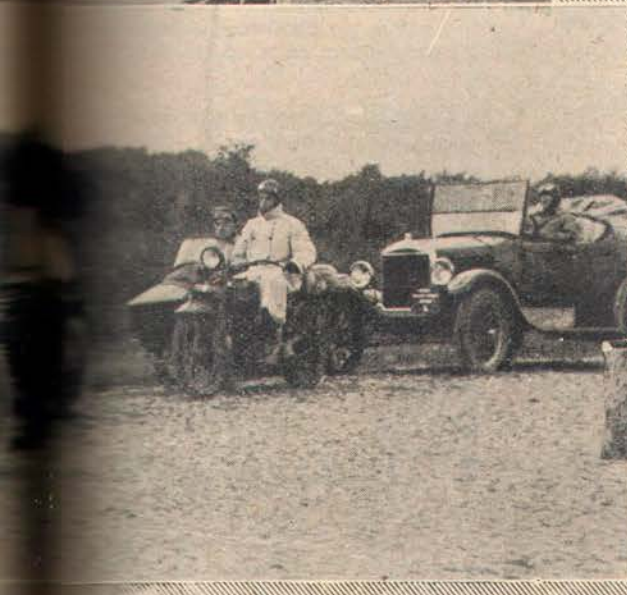
Підчас землетрусу в Криму студенти, що були тут на відпочинку, влаштували примітивну сейсмографічну станцію. Апаратура цієї „станції“ надзвичайно проста, зроблена з річей, що попали під руки—ручка з пером, закінчена пробірка. Студенти вартували на „станції“ 2 доби по 2 години кожний і відмітили 27 підземних ударів. На фотографії—спостереження за працею сейсмографа

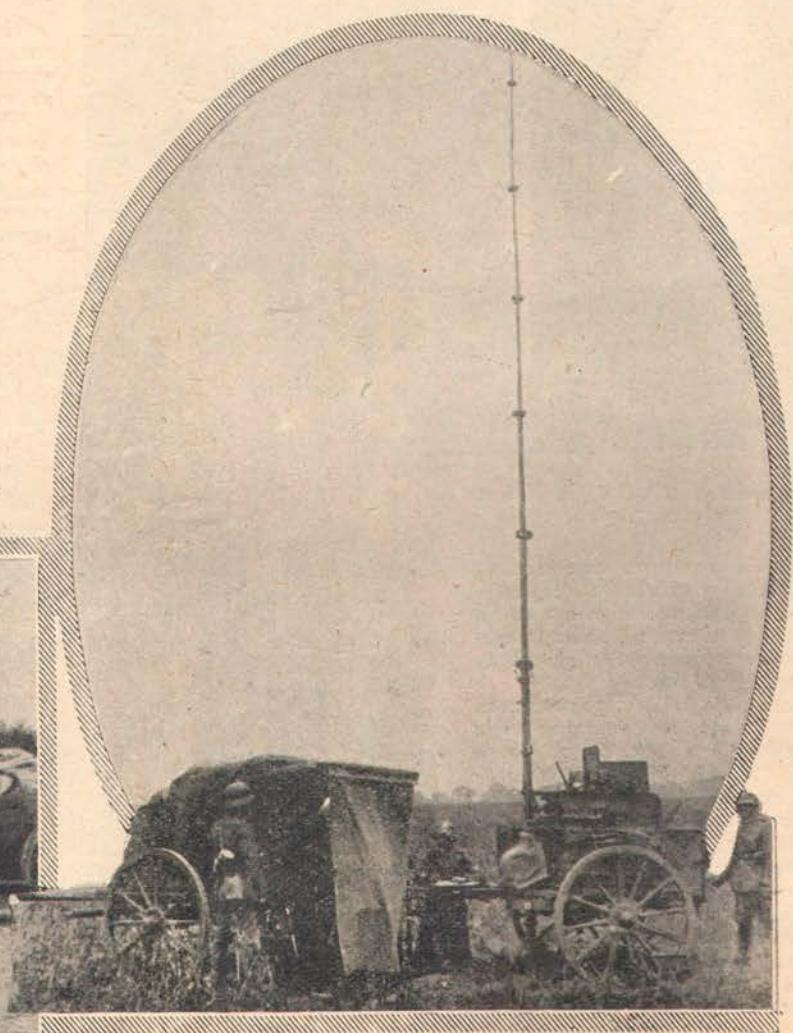
Автоперебіг Москва—Севастопіль—Москва, в
Вгорі—конференція активу московських пі...

землесос. Посередині на задньому плані—Кічкаський міст

автомобілі наукового авто-моторного інституту—„Намі“.
піонерів. На фото—червоний прапор, що наші піо-
ришам

Осінні маневри німецького рейхсвера. На фото—полева радіо-
станція з походною антеною. Маневри ці відбувалися біля
м. Мезерица, де військові змагання проводились за широкою
допомогою радіо. Вживані для цього полеві радіостанції доведені
до такої досконалости, що на протязі кількох хвилин їх можна
встановити, зробивши здатними для праці, або в разі потреби—
так само швидко згорнути й перенести в інше місце. Сама
щогла, що підтримує антену, піднімається автоматично

ЦЕНТРАЛЬНИЙ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ
БІБЛІОТЕКА

ЗА ПОЛЯРНИМ КОЛОМ

Фото-студи проф. В. С. Михайловського, текст прив.-доц. А. В. Федосова

ОДИНАДЦЯТОГО липня ц. р. з Харкова виїхала на Кольський півострів екскурсія студентів III і IV курсів агробіологічного ухилу, факультету соціального виховання, Харківського Інститута Народної Освіти в складі 33 чол. під проводом проф. В. С. Михайловського.

Пильно підготовлена, маючи при собі все потрібне знаряддя, вона повинна була проробити тяжку і далеку путь, путь повну несподівавок і нестатків, по казковій країні „північного сонця, ліса, каміння і води“ Мурманському краю.

Проїхавши залізницею відстань Харків—Москва, Москва—Волхов,—екскурсія, з зупинившись на одну добу на березі величній р. Волхова, вирушила на пароплаві до ст. Званки, де й оглянула детально грандіозні спорудження Волховбуду.

лишаючи цілі купи валунів на полях Новгородської і Вітебської губернь.

Через чотири години пути від ст. Масельської, вже на західному березі Білого моря, де лежить місто Кем, що мало велике торговельне значіння ще в віці. Далі місцевість усе більше має озер і озерах живих порожистих річок, що несуться серед химерних нагромаджень і безкраїх чатинних лісів. В цих річках багато перлоносних черепашок. Добування їх було місцевого населення значною господарською галуззю.

Ступнево, починаючи від ст. Ковди, залізничну ступають пасма гір, частково покритих лісами, де на половині літа біліють сніги.

Численні маленькі затоки Білого моря, пають до залізничної пути, показали екскурсії прибуття до ст. Кандалакша,—великого старого ського села, що лежить майже на 100 км. далі від полярного кола і знайомого ще вікінгам, вали цей край для торгу і грабунків.

Особливо гарна тут дуже бурхлива річка впадає в Біле море і не замерзає навіть при 30° Цельсія.

Посуваючись задовж її берегів, екскурсія досягла ст. Хибини, де й покинула залізничні ташувавшись на березі величезного озера (має кв. км.).

Звідси більша частина екскурсантів почала на знаменитий Хибинський гірний масив, складений фелінового меніту, що являє найбільше в світі лугуватих порід. Окремі його шпалі досягають рів над рівнем моря. В дорозі екскурсії дознали знати і 35° спеси коло підгір'я і температури на фірновій кризі, з дощами і холодними морозами.

нарешті, цілих хмар мошки і комарів, що від них не завжди навіть надіті сітки-накомарники.

Але незвичайна краса пасм з крутими скелями, своєрідною флорою, дзеркалами, бурхливими річками і шпильями, величезні поклади лісів: криваво-червоних непухлих діалітів, золотистих сфен і чорних епіглатитів і зелені вітлених промінням північ — назавжди лишаються в пам'яті екскурсантів, що пройшли Хибинськими рами пішки, за п'ять діб.

Відпочинок у тайзі на Хибинських горах

Звідси почалося вже даліше просування на північ, Мурманською залізницею, збудованою за часів імперіялістичної війни і переданою в експлуатацію в далеко не закінченому вигляді.

Безперервні ліси, що тягнуться від ст. Званки, переривалися лише при під'їзді до Онежського озера (площ. 8.900 кв. км.), що його величезну гладінь добре видно з вікон вагонів. Між озером і лінією залізничі широко розкинувся ровесник Ленінграду—торговельне місто Петрозаводськ, столиця автономної Карельської РСР.

Даліше путь має вже цілком інший характер, що нагадує типічні куточки середньої Фінляндії. Весь час ясно видно старі берегові тераси, що утворилися в результаті закінчення льодового періоду і в наслідок хитання рівнів Балтики і Білого моря, що являли собою сто тисяч років тому одну колосальну водяну поверхню.

Сліди великого зледеніння, що охопило Скандинавію, Фінляндію і Північно-Західну Росію пів мільона років тому, ясно видно, починаючи зі ст. Масельської, де скрізь розкидано обточені льодовцем скелі—„баранячі лоби“, довгі грядки уламків основних порід, покритих льодовими „шрамами“, величезні кругляки і т. інш.

Тут особливо ясно помітно титанічну роботу могутнього льодовця, що покривав цей край, досягаючи місцями товщини до 2.000 метрів і що стікав на південь до Києва, Вороніжа та Катеринослава,

Водопад Кивач у Карельській республіці. В овалі—перед Хибинські перевали

Учасників екскурсії, на чолі з прив.-доц. Сидоровим за цей же час переїхали на весловому човні до озера Імандру, пройшовши понад 50 кілометрів шляху і прожили на західному березі озера, в глибині, більш як 3 доби, знайомлячися з життям і побуту лопарів-оленьоводів і вивчаючи ботанічну різноманітність краю. Дальшу путь екскурсії було продовжено залізницею від ст. Імандри до наймолодшого міста СРСР—Мурманську, знаменитого своїм тим, що не замерзає завдяки впливові Гольфштраома.

Звідси, сівши на пароплав, екскурсія рушила Кольомозною до м. Олександрівського, що лежить на західній смузі на західному, гранітному, скелястому березі Катерининської затоки. Провівши два дні на залізничних роботах на Мурманській біологічній станції, вся група студентів виїхала морським боєм до скелястого острова Кильлині, що лежить у відкритому океані, де, крім ботанічних геологічних зборів, можна змогу відвідати русько-норвезьке селище, що було заселення живе виключно з промислового рибальства (заводом тріски, палтуса, пікши, наваги і оселедців).

На зворотному шляху до Ленінграду більша частина екскурсантів лишила залізничні вагони, не доїждивши до Петрозавдського і відвідала Ленінградське будівництво, себ то спорудження великої гідро-електричної станції і колосальної паперової фабрики на річці Суні.

Ця екскурсія рушила пішком на знаменитий водопад, який ще Державиним, щоб, провівши коло його берези, розпрощатися з цією країною „зляканих птахів“ і повернувшись до Ленінграду, з його історичними пам'ятками, вирушив до рідної України.

Ця річ, що багатий і різноманітний природничо-історичний матеріал, був зібраний студентами підчас всієї екс-

Екскурсійний табір на березі озера Імандра

курсійної попорожі, що являє наукову цінність, низка докладів і лекцій професорів, заслуханих у Хибинах і Олександрівському та сила нових вражень од відвіданої нашої далекої Півночі, зіграють чи малу роль в розвитку екскурсантів і допоможуть їм у їхній дальшій громадській праці—майбутніх педагогів нашого великого Союзу.

А. Федосов

Юренев Константин Константинович, призначений за повпреда СРСР в Австрії замість тов. Берзіна

Відома балерина Айседора Дункан, що трагічно загинула в Ніці

Пілот Скала, що летів з Відня до Токіо і повертаючи з Токіо розбив свого апарата під Красноярськом

АНРІ БАРБЮС

Відомий на весь світ французький письменник Анрі Барбюс приїхав до СРСР, щоб ознайомитися з життям в країні Рад.

Анрі Барбюса, того самого що ми знаємо зараз, дала війна. До війни це був звичайнісінький письменник напів-ідеаліст, що скупчував всю свою увагу на внутрішній грі інтимних та глибоких емоцій. Але й ідеалізм його був отруєний націоналізмом і гіркою іронією.

З кола других письменників він відрізняється тим, що не ганявся за „базарним“ успіхом. Писав трохи плутано, з великим стилем, пересипаним лірикою.

У довійськових творах його не можна було знайти нічого оригінального, або яскравого. Це, звичайно, залежало від того оточення, в якому він знаходився.

Але в той час, коли розпочалась війна і залунали по Франції різні гасла—Барбюс уже 42-х років пішов простим рядовим на фронт, не скориставшись навіть ніякими пільгами. І тут у вогких брудних окопах під вічними холодними дощами, найшло на нього натхнення, стався з ним великий перелом. З письменника ідеаліста, песиміста та скептика він перетворився в гнівного мстителя, митця й пророка.

Й розпочалось тоді блискуче виявлення різних політичних авантур та шахрайств, цілком змалювалася закулісна картина війни, увесь жах її. Анрі Барбюс зробився лютим ворогом війни й неправди. Його книга „Щоденник ройового“ справила тоді величезне враження. Він славився і знайшов собі послідовників серед найкращих митців Франції.

СОСНІВКА

Нарис Б. Наумова

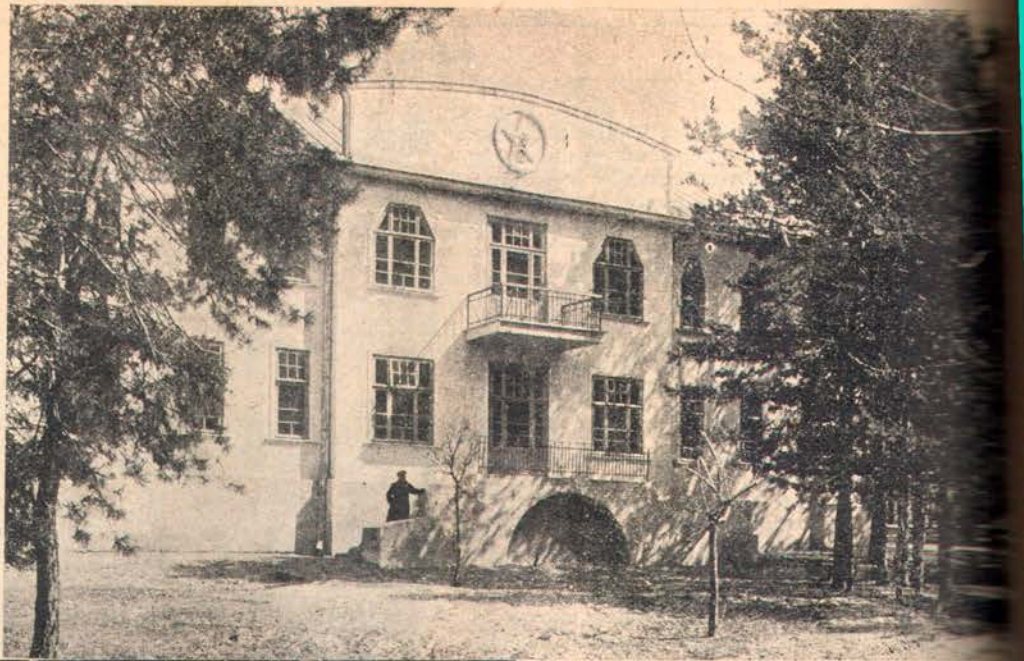
Шевченківщина Над Дніпром її столиця—Черкаси.

Верстов зо дві від цього маленького міста росташувалась дачна м'сцевість Соснівка, що своїми соснами, особливостями приваблює до себе кілька сотень, тисяч, мешканців різних округ України, далекої Росії, курортів...

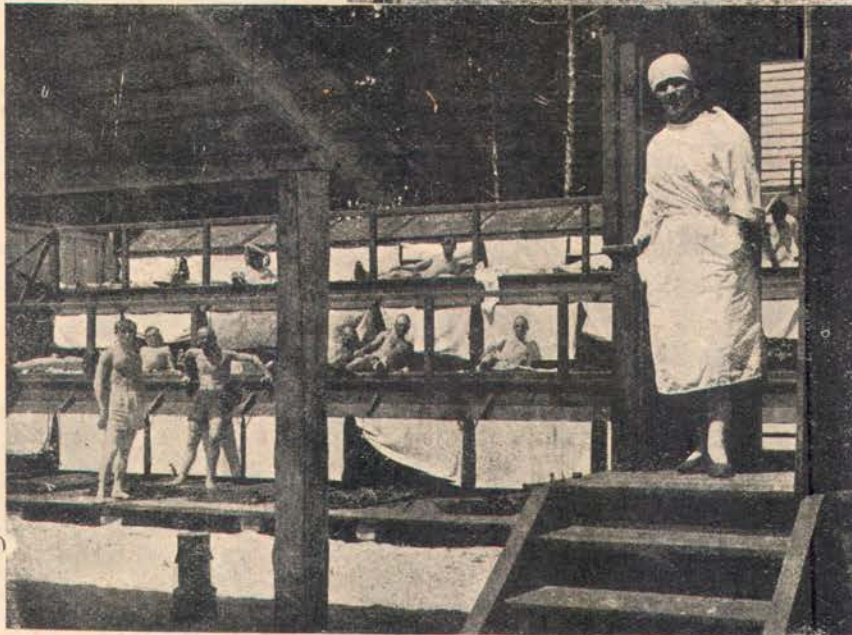
Раніш, за часи царату тут відпочивали від „трудоу немимовernih“ багатії, торговельні кола.

Найкращі дачі „Піонери“ належали великому власникові Суржкові.

А ще так недавно тут панували різні „батьки“, перебування яких відчула Соснівка на своїй власній шкурі.

Будинок санаторія, збудований за проєктом інж. С. Сергєєва

Соляр'ум

Майже усі будинки й ліс було зруйновано.

Минуло кілька років. Соснівка ожила.

Зараз там другий всеукраїнський курорт, що несе ім'я старости України.

Соснівка, що має пісчаний ґрунт, після будь-якого дощу знову виглядає сухою...

Соснівка, край, де панує молада, густо посажена сосна, на великій просторі, ніби пахощами віддає...

Це рука робітника створила цей багатий закуток.

За два роки Головоцетрах України одягнув добре Соснівку.

П'ять нових корпусів, одну санаторію побудовано. Де раніш була гора—зараз бульвар „Піонери“ з фонтаном, тротуари, вулиці, електрика.

Ось і пляж, що простягається на чверть десятич. Човни.

Чим далі Соснівка все більш зростає: добре устаткування, ква-

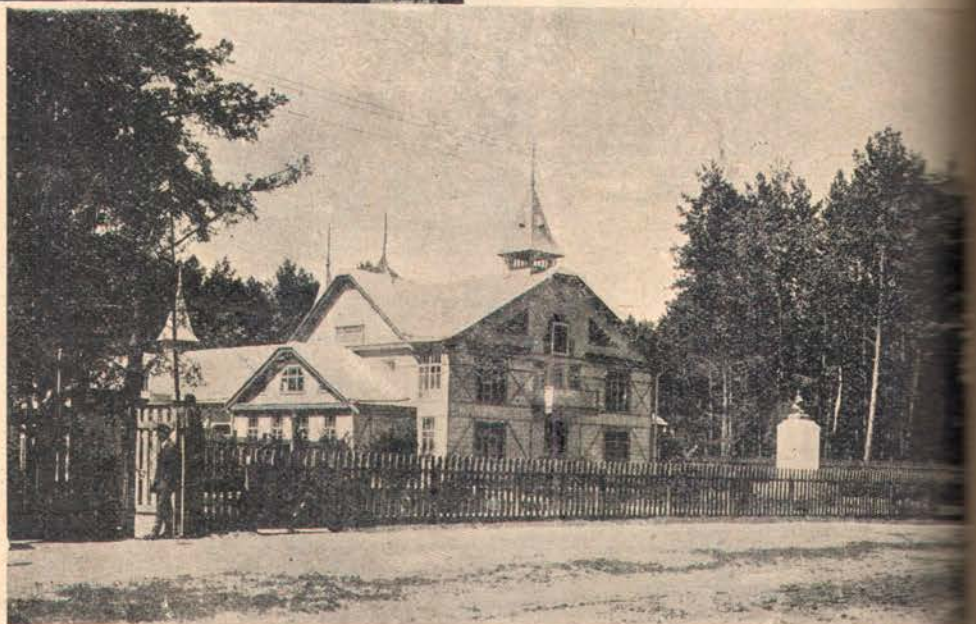
ліфкований медичний склад і всі потрібні кабінети—електрична лабораторія, рентгєнський куток і т. ін.

Бульвари, метеорологічна станція, великий парк з театром, простір соснового лісу з 215 десятин для гулянок, фізкультури—це заховалося в обійма величезного курорту нашої України.

Хіба можна перелічити всі багатства будинку відпочинку, що побудовано тут.

Цього року побудовано чимало будинків. Відпочило біля 7.000 чол. (біля 1.700 у санаторіях). 11 фунт. у середньому одержано вагою хорі, що перебувають у санаторіях, а в будинках відпочинку 6—7 фунтів.

Передбачається поширити господарсько-економічну діяльність Соснівки. Має бути побудовано господарчий двір на 11 десятин з великим фруктовим садом, птицями тощо і т. ін. Зараз працює кеф'рня, що задовольняє всю потребу курорту.

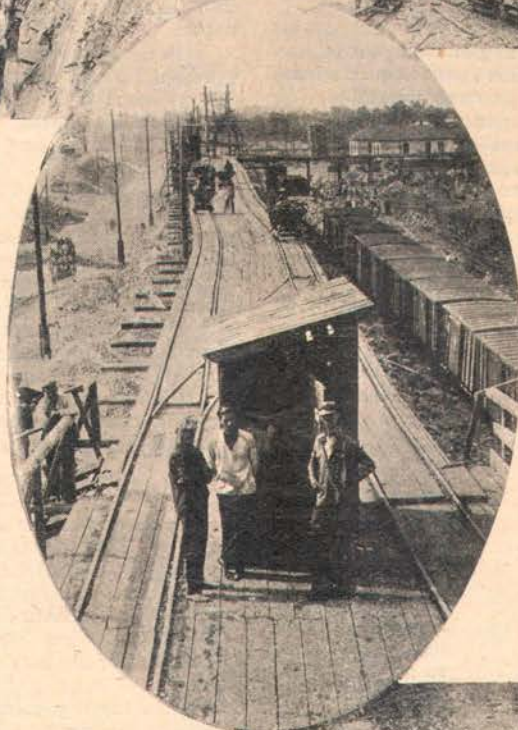
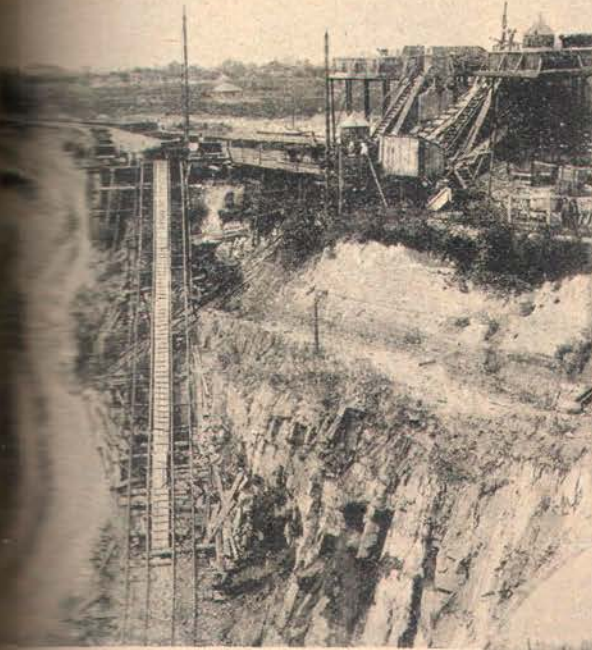

Театр у соснівському курорті ім. тов. Петровського

У КРЕМІНЧУКОМ, у районі села Дітки, знаходяться найбільші каменярні Південних залізниць. Два кар'єри. Вони постачають камінням на 75% всю Україну. Основною пасткою, рудуватими й сірими шарами ідуть в глибину 10 саж. гранітні породи механізовано і тому вони являють собою велику цінність. Кар'єри остаточно поховали коняку. Традиційна худорлява шкапа, сухорєбра, пахмура, з облізілим хвостом, що вічно таскала „грабарку“, навантажену камінням.

ГРАНІТНІ КАР'ЄРИ

Загальний вигляд одного з кар'єрів разом з підносниками, що підносять навантажені гранітом вагонетки на естокаду. Вгорі праворуч — гранітодробилка. В овалі—вагони, подані до вантажної площадки

4 вагонів жорстви. Тепер же від естокади що-дня відходить „гранітний склад“ з 80 вагонами каміння і 30 вагонами жорстви.

Підвищилась і заробітна плата каменярів.

Як ні як—3¹/₂ карб. у день на брата, це чимала плата.

Знижено ціни й на граніт.

Кар'єри роблять круглу добу в три зміни. Вони спалахують вночі десятками яскравих, сліпучих дуже гарних вогників.

Григорій Сагал

...замінив прудкобійний підносник. Річко де промайне коняка. Каменярів і машина — ось штат кар'єрів.

...в круті східці — стінки звиваються величезні пневматичні свердла. Коли дірка в 3/4 метра, її забивають патронівим шміту або аномаду.

...на території каменярень дзвонять дзвони. Якась чорна борода скляцьованим червоним прапором. Всі розбігаються в різні сторони.

...догорає.

...друга, — і лунає глухий тріскотнява.

...по одному лунають удари... кілька хвилин.

...спускаються до місця. Спеціальними пневматичними машинками в них кришать величезні 10-ти фунтові грудки.

...з обвітряними обличчями, одягнуті в брезент, поверх чобіт, вантажать грудки кришеного каміння на вагонетки.

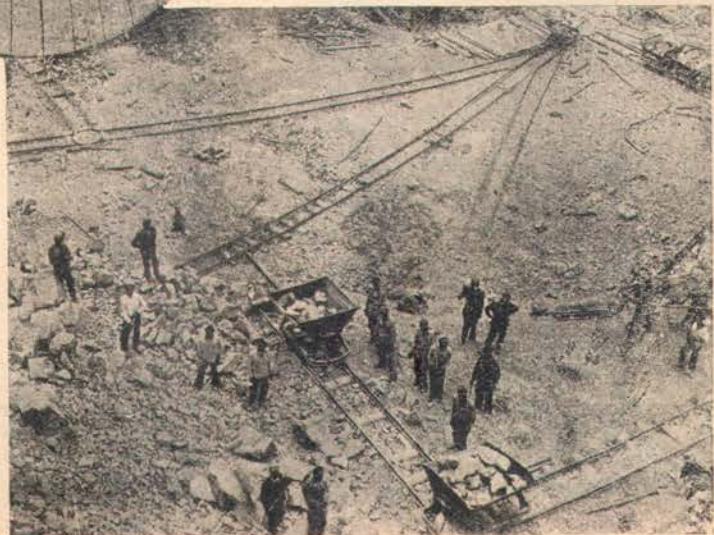
...встановлено на кліті і за допомогою підносника піднімається під кутом у 45° на естокаду.

...естокаді каміння посилається на вантажну площадку просто в подані вагони.

...каміння скидається в кришилку.

...механізація дає свої результати. Конячка протягом години вивозила 40 пудів каміння, а підносник за 25 секунд підіймає 25 пудів каміння, а за добу підносники подають на естокаду—50.000 пудів каміння, тоді, як на конях більш як 2.000 пуд не вивозили. На кар'єрах усе використовується. Використовують навіть „гранітне сміття“, пропущене через кришувальні барабани, а гранітну пиляву використовують на баласт (пісковий насип).

...механізації, себ-то до 1926 року, з кар'єрів виставляють що-дня всього до 40 вагонів каміння і до

Добутий на кар'єрі граніт вантажать на вагонетки

ЧУВАШЛЯ

(Підмосковна Республіка)

ТАМ, де Волга врізається в непроходимі досі дрімучі сурські і вятсько-ветлужські ліси, починається різноплеменний край так званих народностей Надволжя.

Непроходимі лісні масиви, що охоплюють многоводні потоки Сури і Ветлуги — кордон Горішнього Надволжя і початок різномовного Середнього Надволжя. Історія завжди лишає на своїх сторінках неясні й тіневі місця. Таємниць повне й минуле середнього Надволжя. Справді, як пояснити, що на самому улюбленому, битому шляху славянського племя, на схід, серед руського безбережного моря уціліли островки кволих, що відстали в своєму розвитку племен і народностей. Може не останнє місце серед умов, що сприяли обороні малих народностей і особливо чувашів, забирають географічне положення, природа краю і посамперед могутня лісна рослинність.

В роки історичних лихоліть ці уламки фіно-тюркських племен врятовувалися за густими стінами лісів, тут вони уворювали своє натуральне замкнене господарство, зберігали свій племенний образ, тут під листвяною тінню століттями зберігалися недоторканими патріархальний побут, обряди звичаї і вірування.

Чувашія... Не багато хто знає, що вона лежить під самою Москвою. Чувашія справді підмосковна національно-автономна республіка. Однак, що, крім дешевих байок і недотепних обивательських анекдотів, знає про Чувашію рядовий читач?

Треба лише трохи уважніше поставитися до історії чувашського народу, треба лише пильніше подивитися в його етнографічні глибини, щоб побачити, які сильні джерела його національного життя. Наука не в силі розкопати коріння цього народу, одне ясно, що мовою чуваші приєднуються до тюркської галузі урало-алтайських народів: зведіть чуваша з татариним, або турком і вони, правда з гріхом пополам, але зрозуміють одне одного.

Дивна річ. Мордва, череміси, башкири — про всіх їх не раз згадується на сивих сторінках руських літописів, тоді як

Чувашські жінки на весіллі

про чувашів — ні слова.

Лише в 16

віді, з часів наступу московських колонізаторів на чувашський край вперше згадується про чувашів. Історики не в силах розібратися в великій плутанині чувашського народу. Правда, багато з них сходяться на тім, що предки чувашів ніхто інші, як волзькі болгари: низка надписів на надмогильних каменях цього народу читається за допомогою чувашської мови.

XIII-й вік приводить на Волгу з Азії кочових татар. Волзька Болгарія падає під їхніми ударами і чуваші нарівні з іншими племенами попадають під владу татарських ханів.

Вбрання чувашської жінки у свята

Ліс визволяв розгромлених повстанців. В ньому собі захист ті, кого ловили гнобителі — татарські муран.

Після татар на шию чувашам сіла Москва. З чувашські землі понісся потік руської колонізації. Одному почали рости опорні пункти наступної руської міста: Васильсурськ, Курмиш, пізніше Чебоксари, демяньськ, Цивільськ і Ядрин. Вони виникли на місцях старих селищ.

Московські крамарі, що дістали різні пільги на двори і безоброчні лавки, робилися господарями в три погібелі згинали поневолені племена. Чуваші лювали і нагаєм і хрестом. З крамарями і салдатами ногу московські попи, що нав'язували православ'я чуваш не цідував хреста, в нього відбирали масти, його душили податками. Цариця Ганна Івановна була великодушна до чувашів: чужородцям за її наказом платити вдвічі більше, ніж руським переселенцям.

Петро I-й теж був ласкавий до чувашів: величезними їх гнали будувати кораблі на Волзі, або ками своїми гатиги болота на місці, де будувався Петербург.

Мечем і хрестом

Москва, після покорення краю стала насаджувати славність. Православна церква благоденствує, дбає про хрещенців, а впергих поганців виганяє, уряд мішає і хрещених, переганяючи селян з села до села, заходів було замало. Місіонери, що стоять за Христа в хід зброю. При так званій „новохрещенській команді“ середині XVIII віку в Казані з'являється сильна команда.

Попи ідуть у наступ під охороною салдатів і рушниць заганяють чувашів, неначе скот, у річки й хрестять їх.

На протязі 1740—1764 років з силою зброї було щено в православ'я 300.000 чувашів! Коли ви спитаете тепер в руського про ім'я першого-крашого чуваша, чувашку відповідь — „Фасілі Фаніч“. Є легенда, що чувашів хрестив руський дякон Іван і всім хрещеним ім'я Василь, через що їх і стали звати Василь Івановичів сьгоднішнього дня, однак, у глибині країни ще живе стара кров'ю група неправославних чувашів, що не піддалася місіонерському впливу і витримала завзяту боротьбу за свободу й обрядову незалежність.

З Разнієм і Пугачовим проти Москви

Зараз же після покорення Казани було завойовано волзькі племена. Вся друга половина XVI віку безперервних повстаннях пригноблених Москвою народностей.

Кип'ящим, котлом був чувашський край за Разнієм цілими волостями і повітами влаштовували зібрання боротися з Москвою „до загібелі останнього чоловіка“ організували відділи і на чолі їх ставили „прапорщиків“

Відома чувашська артистка Тані-Юн

з задишків чувашського вельможного панства. Пізніше, вступивши зі своїм відділом пройшов через Чувашію, населивши його зустріло хлібом-сіллю. Чуваші разом з повстанцями-кріпаками й козаками вбивали царських урядовців і попів.

У Цивільському всіх попів скинули з дзвіниці. Разін і його товариші запалили горючий матеріал і він займався протягом XVIII віку сильними пожежами.

Побутове лице чувашів

Ми мало знали про живе лице чувашів, а те, що ми знали, було зібрано випадково.

З старих підручників географії, словників про чувашів, зібрано всяку нісенітницю. Чувашські села, мовляв,—купа розкопаних ярах халуп, чуваші неймовірно неохайні і зрадницькі, жорстокі і брехливі.

Спробуйте спитати в чуваша дорогу і він обов'язково покаже вам туди, куди треба і обмане відносно відстані. Так і в Чувашії.

У чувашській нарід сипалися обвинувачення і обиватель не міг розвинувати чуваша з небезпечним дикуном.

У ці байки черпалося з брудної книжки Собозова, що вийшла в 1853 році, і їх повторив нерозбірливий Немірович-Мененко в своїй книзі „По Волге“. Їх то й сприйняв

Собозов, патріархально-родовий побут поки що в Чувашії. Він визначається в шануванні старших і в обрядових звичаях. Ще й тепер шлюб беруть тільки за згоди батьків, за наречену платять калим, весілля супроводжується обрядами, що яскраво виражають поневолення жінки.

Діти в чувашів не вивелися яскраві поганські свята, зв'язані з сільсько-господарськими роботами і сонцезворотом. Особливо колоритні: весняні свята танкових співів і танків, що продовжуються 6 тижнів, акагуї (весілля плуга), що відзначається перед весняними польовими роботами. Вони проходять в іграх, боротьбі, перегонях.

Залишками сумом перейняті досвідки осінні і зимові. Вони складаються з обрядових пісень, ігор. На них дівчата частують парубків пивом і стравами.

Давній чувашський календар. Ще на початку XIX століття по багатьох місцях п'ятницю святкували як свято неділі (вона зветься чувашською мовою „русського тижня“).

Поганськими назвами охрещено майже всі православні свята.

Чуваш заплутався в розпізнаванні руських свят і його великі боги—Микола-угодник і Ілько.

Православність довго не прищеплювалася—ще в середині XIX століття в Чувашії було тільки кілька десятків років тому чуваш не знав нічого до церкви, обмежуючись лише розвішуванням ікон. Ікона для них бог, значить його треба

покарати і розгніваний чуваш часто топтав ікони, виколював богам очі.

Вихований у страху перед усім руським, чуваш не поважав царського закону і суду. Він вважав, що вони існують для оман. І досі самосуд над конокрадами—тут звичайне явище.

Чувашія—малокультурна країна. Такою її зробила історія. „Чувашську книгу королева з'їла“—говорить стара приказка. В образі королеви треба бачити нещасну долю чувашів, що позбавила її можливості утворити свою письменність. До наступу революції письменність серед чоловічого населення досягла однак 60%, серед жінок—10—15%.

Якщо в справі освіти чуваші йшли вперед, то в літературі й мистецтві справа стояла далеко гірше.

Обрусіння і поневольне „обращение в православие“ мало допомагали розвитку національної культури. Лише з 70-х років з'явилися паростки чувашської письменності, почалося збирання народних пісень.

Народна музика й пісня в усій їхній первобутній, елементарній простоті—виявлялися в трудових і релігійних святах і визначаються сумом і одноманітністю.

В огні революції

1905 рік збудив Чувашію і дав стимул до її революціонування.

Лютий і потім Жовтень було зустрінuto з радістю. Жовтень прийшов до чувашів з заходу, від червоних столиць, з фабричних центрів і фронту.

Через панування есерів, чехо-словацький терор, через горожанську війну, Чувашія в 1920 році вийшла автономною областю.

В 1925 році область стала автономною радянською соціалістичною республікою. Для Чувашії почалася нова національно-історична ера.

В 1918 році, коли доживали останні свої дні бульварно-буржуазні газети, один з писак писав у фейлетоні: „Завдяки варварам більшовикам, що знищили руську культуру, з Тверської вулиці Москви щезне приємна французька мова і замість неї з'явиться огидне сопіння чувашів та інших дикунів“.

Цей писака попав у точку. Він виявився відуном: поруч Тверської вулиці нині в великому багатопверховому будинкові, молода Чувашія й інші дикуни гризуть граніт науки, готуючись поповнити лави будівників нового національного життя. Чувашія має вже партію, комсомол, профсоюзи, вона говорить мовою книг Чувидаву і екранами Чуваш-кіна та виставами національного театру.

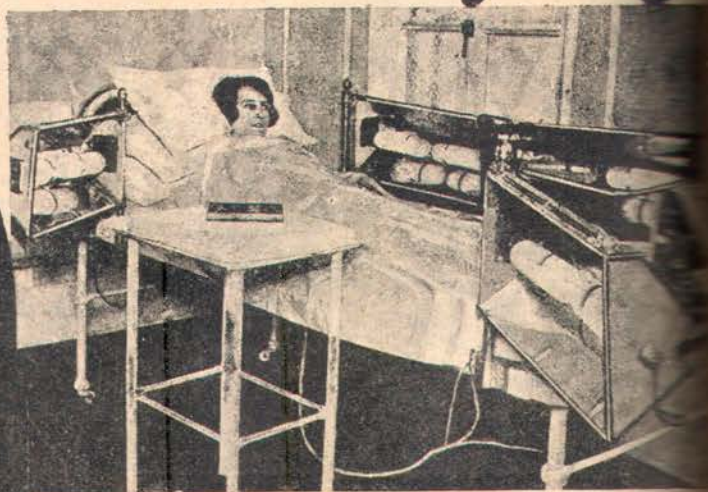
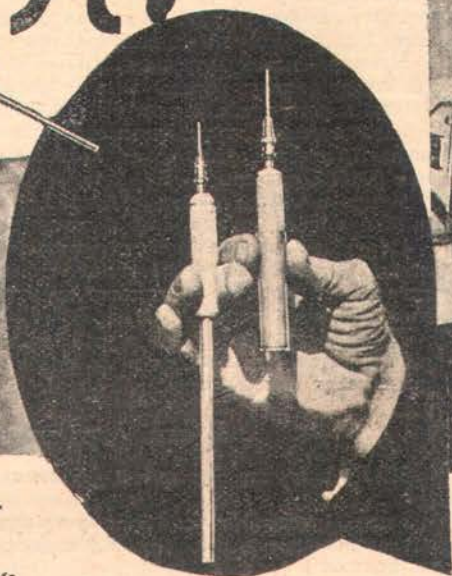
Нині там, де Волга врізається в непроходимі сурські і вятсько-ветлужські ліси, зовсім близько від Москви, підводиться і розгинає спину молода „підмосковна республіка“—радянська Чувашія.

П. Лазарев

Кадр з картини „Сар-Піче“ (жінки), роботи Чуваш-Кіно

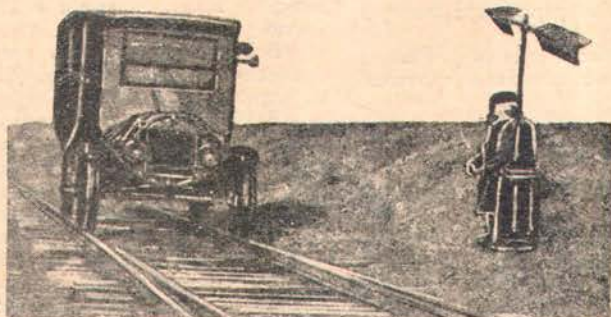
Про все потрохи

Кулі, що не спричиняють смерті

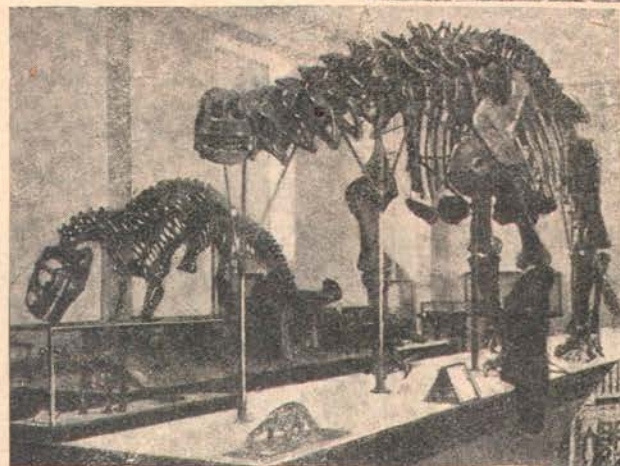
Харрис, відомий американський мисливець, винайшов кулі, де в середині є шприць з рідиною, що анестезує (заморяє). При пострілі, коли куля влучає в тварину, голка шприця впирається в тіло і тварина в мить падає непритомною. Коли голку валагнуть, тварина за годину або дві оживає

Лондонський лікар Даузінг винайшов ліжко, де пацієнт лікується променистою теплотою і штучним сонячним світлом

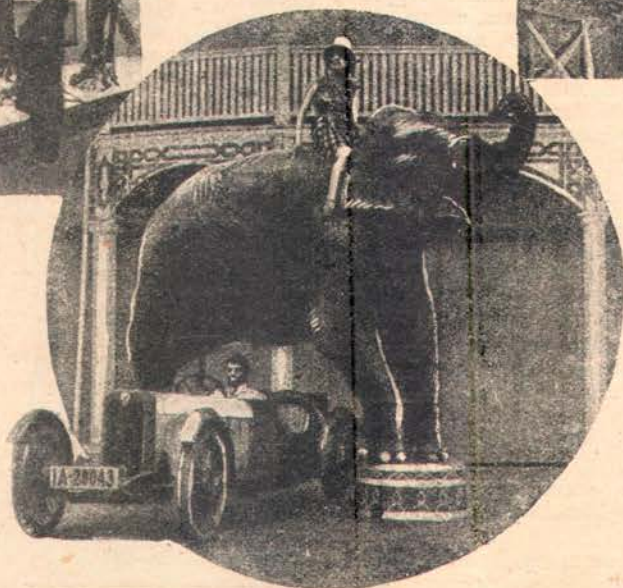
Фордівський автомобіль по рейках

Автомобіль має колеса з виїмками і прекрасно котиться по рейках навіть сам, власною лише інерцією

Виставка динозаврів

В Нью-Йоркському музеї природознавства виставлено копалині останки динозаврів, звірів, що жили 30 мільонів років тому

Велетенський слон для авіаційних парків

У Франції, в місті Пале-Жона, на шпальтах знаходиться найбільший слон у світі. Він служить тільки для декоративних цілей, що ледяє з Парижа на схід Європи. За годину він проходить 1.000 000 000 кілометрів

Два полюси культури на арені цирку в Берліні — модерний автомобіль проїздить під велетенським індійським слоном

В ДАЛЕКИХ ТИСЯЧОЛІТТЯХ

Стаття про сучасне абісинське малярство А. Альфа

НАВРЯД чи можна в цілім світі віднайти другий куточок, крім Абісинії, де в такій недоторканості заховано старі, застигли форми життя й мистецтва.

За такої безпечної епохи, яка своїм невинним рухом безперервну зміну мистецьких напрямів на початку виставила на мистецтві вчорашнього дня, дивно бачити мистецтво, що своїм корінням сягає в тисячоліття, дивно споглядати сучасне життя й побут, змальовані в таких формах, що їх можна бачити лише по затішках наших музеїв або знаходити в заплесканих віковими пісками руїнах Ніневії або Галі-...

Таке є мистецтво Абісинії. До цього часу ще дуже мало в Європі про цю „країну чудес“ і тільки влаштована на початку цього року в Берліні виставка дала можливість ближче ознайомитися з цими зразками нового абісинського малярства.

Абісинія росташована на високім плато Хабеш і обмежена з півночі Суданом, Угадою, Еретреєю і краєм Сомалі. Ця країна відірізана від моря, вона віками була ізольована від всесвіту. Тому й зрозумілий консерватизм Абісинського мистецтва, але це ж саме й спричинилося до того, що Абісинія є єдиною до цього часу самостійною державою на Африку, хоч за останнього часу і вона вже втягується в імперіалістичної політики і став плацдармом боротьби між італійського імперіалізму.

За її 3000-річну історію решта світу тільки зрідка одержувала відомості за цю легендарну країну. Ще в Іліяді згадується „егіпський народ етіопів“; приблизно через тисячу років знаходимо в біблій оповідання про візиту цариці Сабської до царя Соломона, що від нього й веде своє легендарне походження династія Соломонідів, — нинішня династія в Абісинії; і тільки знов же через тисячу років, хрестоносці приносять звістку про християнський народ, що живе між Егіптом і Червоним морем. В XVI столітті в Абісинії засновується колонія португальців, що швидко розпоршується серед місцевого насе-

лення. Тільки в середині минулого століття Абісинія починає привертати увагу дослідників, а також Європейських держав. Однак, тільки в II-й—абісинський Негус—з'єднав, після кривавих боїв, під своєю владою розрізані феодальні країни Абісинії і дав їй рішучу одсіч італійському імперіалізму.

Знова ізольованість Абісинії сприяла консервативності її соціального укладу, захованню старих обрядів і побутових форм. Цей консерватизм разом із релігією з'осібна помічається в абісинському мистецтві.

Поширений в Абісинії старо-коптський погляд на гріховність людського мальовничого образу вилучає для дуже широкого застосування таке мистецтво. А все ж цивільне мистецтво в Абісинії розвивається поряд мистецтва релігійного.

Невеличке число митців, що працюють тепер в Абісинії, всі є учнями старої, тепер вже зруйнованої, школи малярства в Вондарі.

Всі вони з майже релігійною суворістю дотримуються певних малярських правил і засобів, установлених віковою роботою цієї школи. Вона має свої канони композиції, накладання фарби і мистецтва змальовування ворогів і друзів, зла й добра, багатого й бідного, що достатньо відображають феодальну ієрархію відтвореного суспільства.

Так, наприклад, змальовування людини в прохилі означає зневагу, і так малюють ворога, раба, злочинця, в той час, як абісинець, або спокривлений, йому араб, малюються завжди „анфас“.

Якщо малюють осіб, що стоять на різних ступенях суспільних сходів, то більш впливовий, по заканами законами і перспективами, малюється вище, з більшим і має світліше офарблення шкіри, що має означати шляхетність.

Такого ж канону дотримуються і вибираючи сюжети: картини з народного життя й побуту, мистецькі сцени й битви (серед останніх зосібна повторюється битва при Адуа з італійцями) — повторюються завжди в одній композиції.

Таке це різноманітне життя, відбите в свічаді абісинського малярства, однаково цікавого як для романтика, що мислиться в тінях минулого, так і для сучасного соціолога мистецтва, що вивчає цю своєрідну культуру.

Засідання родового суду

Війна з італійцями. Бій біля Адуа

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

ЄДИНИЙ НА УКРАЇНІ ІЛЮСТРОВАННИЙ

ХУДОЖНІЙ ТИЖНЕВИК

„ВСЕСВІТ“

Що-тижня: українська, всесоюзна й закордонна хроніка в ілюстраціях. В кожному номері понад 60 ілюстрацій. Новини науки, техніки, мистецтва.

Оповідання й вірші кращих українських письменників та поетів, а також переклади з найвідоміших закордонних авторів.

Обкладинки на дві, на три фарби.

„Всесвіт“ коштує на місяць—60 коп. На пів року—3 крб. 60 коп. На рік—7 крб. 20 коп.

Адрес редакції і головної контори: Харків, вул. Карла Лібкнехта 11.